

Република Србија
**КОМИСИЈА ЗА ЗАШТИТУ
КОНКУРЕНЦИЈЕ**
Број: 4/0-03-16/2014-4
Датум: 16.1.2014. године
Београд

Савет Комисије за заштиту конкуренције на основу члана 22. став 2. Закона о заштити конкуренције ("Службени гласник РС", бр. 51/09 и 95/13), члана 192. Закона о општем управном поступку ("Службени лист СРЈ", бр. 33/97, 31/01 и „Службени гласник РС“ бр. 30/2010) и члана 2. став 1. тачка 2. Тарифника о висини накнада за послове из надлежности Комисије за заштиту конкуренције ("Службени гласник РС", бр. 49/2011), решавајући по захтеву Компаније Дунав осигурање а.д.о, Македонска 4, Београд; ДДОР Нови Сад а.д.о, Булевар Михаила Пупина 8, Нови Сад и Delta generalі осигурање а.д.о, Милентија Поповића 7б, Београд, преко пуномоћника адвоката [...], у предмету појединачног изузећа рестриктивног споразума од забране, на 168. седници одржаној дана 16.1.2014. године доноси

Р Е Ш Е Њ Е¹

I ИЗУЗИМА СЕ ОД ЗАБРАНЕ рестриктивни споразум – **Уговор о конзорцијуму** број 2941/13 закључен дана 31.10.2013. године и **анекс I уговора о конзорцијуму** број 3610/13 закључен дана 6.12.2013. године, између Компаније Дунав осигурање а.д.о, Delta generalі осигурање а.д.о и ДДОР Нови Сад осигурање а.д.о, ради учешћа у поступку јавне набавке услуге осигурања имовине и лица јавног предузећа Електропривреда Србије, **под условом да носилац посла**, утврђен изузетим уговором о конзорцијуму, осигуравајуће друштво Компанија Дунав осигурање а.д.о, **у току периода изузећа споразума од забране**, шестомесечно, рачунајући од дана почетка осигуравајућег покрића, а у року од 15 (петнаест) дана од истека сваког шестомесечног периода, за тај извештајни период, **Комисији достави писани извештај о реализацији уговора** о осигурању, а који мора садржати податке о: обрачунатим премијама осигурања, доспелим премијама осигурања (ако је уговорено плаћање премије на рате), наплаћеној премији од осигураника, доспелој премији реосигурања и плаћеној премији реосигурања; плаћеним штетама према осигуранику, резервисаним штетама према осигуранику, наплаћеним штетама из реосигурања и резервисаним штетама из реосигурања. Ове податке је

---

¹ Акт садржи заштићене податке. Заштићени подаци приказани су ознаком [...] или у распону који Комисија сматра одговарајућим начином заштите.

потребно доставити за сваку врсту осигурања која је предмет уговора посебно и укупно за све врсте осигурања. Комисија задржава право да тражи додатне податке, уколико се укаже потреба.

II ОДРЕЂУЈЕ СЕ ПЕРИОД појединачног изузећа од забране рестриктивног споразума, из става I овог диспозитива, у трајању од 4 године од дана почетка осигуравајућег покрића у случају закључења уговора о осигурању, по спроведеној Јавној набавци услуге осигурања имовине и запослених број 92/13/ДЕФП за осигураника ЈП „Електропривреда Србије“

III УТВРЂУЈЕ СЕ обавеза и НАЛАЖЕ СЕ подносиоцима захтева да на име накнаде за издавање овог решења уплате износ од 1.200,00 евра у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије важећем на дан уплате, на рачун Комисије за заштиту конкуренције бр. 840-000000880668-16 отворен код Управе за трезор, са позивом на број 4/0-03-672/2013, у року од седам дана од дана пријема овог решења.

Образложење

Подаци из иницијалног захтева и допуна захтева сходно налозима Комисије

Комисија за заштиту конкуренције (у даљем тексту Комисија) примила је дана 31.10.2013. године захтев број 4/0-03-672/2013-1, за појединачно изузеће рестриктивног споразума од забране (у даљем тексту Иницијални захтев), који су поднела друштва за осигурање: Дунав осигурање а.д.о, ДДОР Нови Сад осигурање а.д.о и Delta generalі осигурање а.д.о (или означени у даљем тексту заједничким именом „подносиоци“).

Предметни захтев се односи на рестриктивни споразум – Уговор о конзорцијуму, који су подносиоци закључили 31.10.2013. године, број споразума број 2941/13 и анекс I уговора о конзорцијуму број 3610/13 закључен дана 6.12.2013. године, ради учешћа у поступку припремања и подношења заједничке понуде у поступку Јавне набавке услуге осигурања имовине и запослених број 92/13/ДЕФП, за осигураника «Електропривреда Србије» (у даљем тексту: Наручилац). Предметним захтевом тражено је појединачно изузеће од забране на период од 4 године.

У иницијалном Захтеву од 31.10.2013. године (4/0-03-672/2013-1) подносиоци су навели следеће:

- [...]
- [...]
- [...]
- [...]
- [...]
- [...]
- [...]

У допуни Захтева од 8.11.2013. године (4/0-03-672/2013-3), а на основу Позива за исправку поднеска који је упутила Комисија, подносиоци су доставили и табеле самопридржаја подносиоца захтева и табеле са сумама осигурања Наручиоца, из којих се види да су самопридржаји друштава за осигурање који су подносиоци захтева следећи:

- Делта осигурање [...] динара за осигурања имовине;
- Дунав осигурање [...] динара за осигурање имовине и
- ДДОР Нови Сад [...] евра за осигурања имовине,

Из достављених табела осигураних сума се види да се осигуране суме за ризике имовине електропривреде на дан 31.12.2012. године крећу од [...] динара до [...] динара по појединачној локацији, односно [...] динара укупне суме за све локације за врсту осигурања „пожар“. За врсту

осигурања „лом машина“ осигуране суме се крећу од [...] динара до [...] динара по појединачној локацији, односно до [...] динара укупно. Напомена: пожар и лом машина су врсте осигурања у оквиру имовинских осигурања.

Поред ових табела у прилогу овог поднеска Комисији су достављени и доказ о уплати накнаде из Тарифника и потписана пуномоћја.

Комисија се дана 22.11.2013. године обратила и Наручиоцу «ЕПС»-у са следећим питањима питањима: која осигуравајућа друштва су осигуравала ризике ЕПС-а у претходне 3 године; да ли су то радили самостално или удружени у конзорцијум и да ли је «ЕПС» у претходним периодима осигурања измиривао своје обавезе по основу премије на време. Наручилац «ЕПС» је у датом року доставио следеће одговоре:

- у претходне 3 године их је осигуравао конзорцијум [...]
- у претходне 3 године измиривање обавеза по основу премија се вршила у складу са расположивим средствима. Када су имали проблеме са ликвидношћу обавезе су извршавали [...], док је у осталим периодима [...]. Оквирни износ премије за трогодишњи период је [...] динара.

У поднеску број 4/0-03-672/2013-11 од 4.12.2013. године, Комисији су, по њеном захтеву, достављена појединачна изјашњења сваког од учесника у конзорцијуму који од услова не може самостално да испуни. Осигуравајућа друштва су се изјаснила на следећи начин:

- [...]
- [...]
- [...]

Поднеском 4/0-03-672/2013-12 од 6.12.2013. године, Комисији је достављена конкурсна документација објављена 29.11.2013. године, број 2350 22-13, за набавку услуге осигурања имовине и запослених за потребе ЕПС-а и привредних друштава које је он основао, за период од 4 године, ЈН број 91/13/ДЕФП, као и исправка претходног поднеска у смислу прецизирања захтева за заштиту података, како је тражила Комисија. Напомена: у тренутку подношења захтева за изузеће, јавна набавка још није била објављена.

Поднеском број 4/0-03-672/2013-13 од 9.12.2013. године, достављени су следећи одговори и дата појашњења, а сходно захтевима Комисије:

- [...]
  - [...]
  - [...]
  - [...]
- [...]

Независно од питања Комисије, подносиоци су навели и следеће аргументе:

- [...]
- [...]
- [...]
- [...]
- [...]
- [...]
- [...]
- [...]
- [...]
- [...]
- [...]
- [...]
- [...]

- [...]

Мишљења, налази и закључци Комисије

Након увида у иницијални захтев, све касније допуне и појашњења подносиоца и приложену документацију, имајући у виду све околности, чињенице и документа која су достављена подносиоци, оцењујући предметни уговор са становишта испуњености услова из члана 11. Закона, Комисији је прихватљиво образложење разлога који су руководили подносиоце захтева да закључе предметни уговор о конзорцијуму. Комисија је такође оценила да су подносиоци захтева у довољној мери аргументовали и доказали испуњеност Законом прописаних услова за појединачно изузеће предметног рестриктивног споразума од забране. Комисија је у свом одлучивању поступала по следећим актима која су достављана у прилозима поднесака:

- појединачна изјашњења чланова конзорцијума о разлозима ступања у конзорцијум
- уговор о конзорцијуму закључен дана 31.10.2013. године
- анекс I уговора о конзорцијуму закључен дана 3.12.2013. године
- конкурсна документација број 2350 22-13 од 29.11.2013. године
- записник о отварању понуда од 30.12.2013. године
- Risk report за [...] аутора [...] из 2009. године
- изјашњења осигураника Електропривреде Србије

Комисији су прихватљиви следећи разлози који су руководили подносиоце захтева да закључе предметни уговор о конзорцијуму:

- евидентан временски размак од тренутка ликвидације штете у осигурању и накнаде штете из реосигурања, Комисија уважава да постојање таквог временског размака може оптеретити пословање осигуравајућег друштва са аспекта управљања ликвидношћу средстава потребних за исплату штета. Узимајући у обзир посебност «Електропривреде Србије» у привредном систему Републике Србије, како у домену величине и распрострањености осигураних ризика, тако и у значају са аспекта енергетске сигурности, а нарочито с аспекта могућности кумулације великог броја штета, Комисија налази да разлог може бити оправдан
- корист за крајње потрошаче у редовном снабдевању струјом и поправкама хаварија у кратком року због ажурне исплате штета, Комисија налази да разлог може бити оправдан
- евидентан временски размак у плаћању премије од стране осигураника и плаћању премије према инореосигуравачима, односно плаћање премије инореосигуравачима од стране осигуравајућег друштва, без обзира да ли је осигураник (Наручилац) измирио своју обавезу према осигуравајућем друштву у датом року. Комисија уважава да постојање таквог временског размака може оптеретити пословање осигуравајућег друштва, односно налази да разлог може бити оправдан
- велики износи осигураних сума у односу на самопридржаје чланова Конзорцијума, односно немогућност сваког појединачног осигуравајућег друштва да сноси самостално ризик
- да су се на отварању понуда, које је одржано 30.12.2013. године, јавили као једини понуђачи чланови конзорцијума

За Комисију су у извесној мери прихватљиви следећи разлози који су руководили подносиоце захтева да закључе предметни уговор о конзорцијуму:

- велики износи максимално могућих штета, могућност настанка великих штета и велика фреквенција штета
- јачина преговарачке позиције ЕПС-а
- неучешће осигураника у штетама
- уговорене исплате штете без обрачуна амортизације

- застарелост поједине опреме ЕПС-а с једне стране и с друге стране нова скупочена опрема која је набављена у претходном периоду
- искуства Србије и земаља у окружењу са великим штетама у овој области
- смањење премије иноресосурања («одлив премије» из Србије) било би значајно, Комисија налази да разлог може бити оправдан
- у претходном периоду (2009-2013) ЕПС је осигуравао конзорцијум [...]. У вези са овим Комисија може констатовати да је предметног осигураника и до сад осигуравао конзорцијум [...], те да нису примећени значајни поремећаји на тржишту у смислу нарушавања конкуренције на основу података којима располаже Комисија

Такође Савет Комисије је у 2012. години решењем бр. 4/0-03-272/2012-14 од 8.11.2012. године одобрио изузеће за наручиоца «Електромреже Србије», које чине јединствену целину енергетских ризика Републике Србије како наводе подносиоци. У том решењу о изузећу основни разлог који су навели подносиоци, који је био прихватљив Комисији је лош технички резултат, а како су ризици електропривреде по наводима подносиоца јединствена целина, Комисија је и овде узела у обзир ту чињеницу.

Комисија је као релевантно тржиште одредила тржиште пружања услуга неживотног осигурања на територији Републике Србије, јер су су неживотне и животне врсте осигурања различите по својој природи, начину израчунавања ризика, премија и штета, степену концентрисаности на тржишту, као и чињеницом да постоје осигуравајућа друштва која се искључиво баве животним осигурањима, те се овим чињеницама Комисија и руководила при одређивању релевантног тржишта. Обе врсте осигурања које су предмет Јавне набавке, односно уговора о конзорцијуму спадају у неживотне врсте осигурања, те је Комисија из ових разлога одредила тржиште како је напред наведено.

Сходно свему претходно наведеном, односно сагласно оцени Комисије како је напред наведено, одлучено је као у ставу I диспозитива овог Решења.

На основу одредбе члана 60. став 2. а у вези са чланом 12. став 3. Закона, одлучено је као у ставу II диспозитива овог Решења, при чему је Комисија имала у виду све чињеничне наводе подносиоца захтева и своје оцене донете на основу свеобухватне анализе предметне уговорне документације. Иако Комисија, због напред наведених разлога, сматра да су се испунили услови за одобрење појединачног изузећа рестриктивног споразума од забране, потребно је пратити у ком степену овакав уговор о саосигурању утиче како на пословање сваког од друштва за осигурање учесника у споразуму, тако и на кретања на тржишту осигурања у целини. Ово пре свега из разлога што се поменуто појединачно изузеће даје на дуг период (четири године), затим што се ради о великом осигуранику, чија премија има велико учешће у укупној премији осигурања на тржишту и због великог тржишног удела сва три члана Конзорцијума на тржишту осигурања Републике Србије.

Након анализе предметног захтева и припадајуће документације, као и допуна по налогу Комисије, Комисија је оценила да се самим закључењем и спровођењем предметног споразума не искључује конкуренција на релевантном тржишту или његовом битном делу.

Сагласно члану 60. став 5. Закона и члану 2. став 1. тачка 2. Тарифника одлучено је као у ставу III диспозитива овог Решења. Констатује се да су подносиоци захтева доставили доказ о извршеној уплати износа накнаде у складу са Тарифником (уплата од 1.200 еура у динарској противвредности од 136.904,04 динара, 8.11.2013. године) чиме су извршили налог из става III диспозитива.